

מתן הנחות נזקק ע"י ועדת הנחות בארנונה

כללי

1. ועדת הנחות בארנונה (להלן- הוועדה) דנה ומחליטה בבקשות להנחות בארנונה לאזרחים ותיקים המנהלים עסקים שהכנסותיהם מהעסק נמוכות ובהתקיים תנאים נוספים וכן בהנחות נזקק. בנוסף ממליצה הוועדה על מחיקת סכומים המגיעים לעירייה לאחר אישורה של ועדת הפשרות של העירייה.
2. בתאריך 7.1.09 בחרה מועצת עיריית תל אביב-יפו בתוקף סמכותה לפי סעיף 149 ד ו- 165 לפקודת העיריות את הוועדה. חברי הוועדה שמונו היו: חבר מועצה (יו"ר), 2 חברי מועצה חברי ועדה ו-2 חברי מועצה ממלאי מקום (מ"מ), גזבר העירייה, מנהל מינהל שירותים חברתיים, מנהל אגף הגביה והיועץ המשפטי.
3. מטרת הביקורת הייתה לבדוק את סדרי עבודתה של הוועדה ואופן טיפולה בהנחות נזקק לשנים 2012 - 2013 בהתייחס לתקנות הסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג-1993 (להלן- תקנות ההנחות) ולפקודת העיריות.
4. לצורך עריכת הביקורת נערכו ישיבות ושיחות עם הגורמים הבאים: מנהל האגף לגביית ארנונה ומים, סגן גזבר העירייה, סגן בכיר ליועמ"ש העירייה, מנהלת יחידת ועדות וכינוס נכסים, מרכזת ועדות וכינוס נכסים (להלן-מרכזת הוועדה) ורכזת טיפול חוץ ביתי במינהל שירותים חברתיים (להלן-נציגת המינהל בוועדה).
5. כמו כן סקרה הביקורת את מסמכי הבקשות להנחת נזקק לשנים 2011-2013, חוקים תקנות והנחיות המתייחסים לנושא וכן קובץ של כלל המחזיקים בנכס שהוזן במערכת מחו"ג עם קוד הנחת נזקק.

הבסיס החוקי

6. בתקנות ההנחות נקבעו העקרונות בדבר ההנחה מסכום הארנונה הכללית המוטלת על מחזיק בנכס שהמועצה רשאית לתת.
7. בפרק ג' לתקנות ההנחות שעניינו "ועדת הנחות" נקבע בסעיף 6 כי הרכב הוועדה בעירייה הוא כמפורט בסעיף 149 ד' לפקודת העיריות. (ראה סעיף 23)
8. בפרק ד' בתקנות ההסדרים שעניינו "מבקש נזקק" צוין בסעיף 7 כי הוועדה תהיה מוסמכת לתת הנחה בשיעור עד 70% למחזיק בנכס שהוא נזקק. לעניין זה נזקק:
 - א. שנגרמו לו הוצאות חריגות גבוהות במיוחד בשל טיפול רפואי חד-פעמי או מתמשך, שלו או של בן משפחתו.
 - ב. שקרה לו אירוע אשר הביא להרעה משמעותית בלתי צפויה במצבו החומרי.

9. בסעיפים 8 - 10 בפרק ד' בתקנות ההנחות נכתב, בין השאר כי:
- מבקש הנחת נזקק ימציא לרשות המקומית בקשה חתומה.
 - טופס הבקשה יועבר לגזבר ולמנהל מחלקת הרווחה שיעבירו להחלטת הוועדה, בצירוף חוות דעת בכתב.
 - הוועדה תקבע את זכאות מבקש ההנחה ואת שיעורי ההנחה, בהסתמך על טופס הבקשה וחוות הדעת.
 - הוועדה תיתן החלטתה בכתב, בצירוף נימוקים.

ממצאים

תהליך העבודה

10. בחוברת "מידע בנושא ההנחות בארנונה" לשנים 2011, 2012 ו- 2013 המופצת מידי שנה לקראת כל שנת כספים חדשה והנגישה לתושבי העיר גם באתר האינטרנט של עיריית תל אביב-יפו ובפורטל העירוני, מצוינים, בין השאר, התנאים והמסמכים הדרושים להגשת בקשה להנחת נזקק (בשיעור עד 70% משטח הדירה) וזאת בתנאי שנגרמו למבקש ההנחה אחד מהאירועים שצוינו לעיל (ראה סעיף 8).
- בהתייחסות השירות המשפטי לממצאים מתאריך 2.9.2014 נמסר כי: "ההנחה המקסימלית אותה מוסמכת הוועדה להעניק היא 70% מהחיוב המלא."
11. על מבקש ההנחה למלא טופס בקשה בצירוף המסמכים הבאים:
- תעודת זהות המציינת כתובת עדכנית של המבקש בתחומי העיר תל אביב יפו.
 - אישורים מהביטוח הלאומי בגין קבלת קצבה או אי קבלת קצבה לחודשים אוקטובר, נובמבר, דצמבר לשנת הכספים הקודמת לבקשה ותמצית נתונים על תקופות העבודה באם התקיימו.
 - הצהרה אישית של המבקש על הכנסות מכל מקור שהוא (גם אם לא קיימת הכנסה).
 - שכיר יצרף תלושי משכורת לחודשים אוקטובר, נובמבר, דצמבר לשנת הכספים הקודמת לבקשה ומסמכים על הכנסות מכל מקור שהוא שלו ושל המתגוררים אתו.
 - עצמאי יצרף דוח שומה ממש הכנסה לשנת הכספים הקודמת לבקשה.
 - מי שאינו עובד יצרף אישור מעמד לא עובד לחודשים אוקטובר, נובמבר, דצמבר לשנת הכספים הקודמת לבקשה.
 - מגיש בקשה העונה לסעיף 1 לפרק ד' תקנה 7 לתקנות ההסדרים (ראה סעיף 8א) יציג אישור על מצב רפואי שבגינו מתבקשת ההנחה וקבלות על הוצאות רפואיות חריגות.
 - מגיש בקשה העונה לסעיף 2 לפרק ד' תקנה 7 לתקנות ההנחות (ראה סעיף 8ב) יצרף לבקשתו אישור על האירוע וכן אישור הכנסה לפני האירוע ואחריו.

- ט. מגישי הבקשות להנחה המגיעים למחלקות השונות או למרכז השירות באגף ימלאו את טפסי הבקשה ויצרפו את המסמכים הנדרשים.
- בהתייחסות השירות המשפטי לממצאים מתאריך 2.9.2014 נמסר כי: **"הסעיפים אינם רלבנטיים להנחת נזק. רלבנטי כן להנחה מחמת מצב חומרי קשה שאינה נדונה בוועדה זאת."**
- הביקורת מציינת כי סעיפים אלו שנמסרו לביקורת ע"י מרכזת הוועדה מופיעים בפורטל העירוני שבו מפורטים, בין השאר, האישורים הנדרשים לשם הגשת בקשה לקבלת הנחת נזק.
12. מרכזת הוועדה מסרה לביקורת כי הבקשה להנחה מועברת אליה לאחר שאומתו פרטיה, נבדקו המסמכים הרלוונטיים שצורפו לבקשה ואושרו בחתימת נציג האגף, מקבל הפנייה, והמנהל הממונה עליו.
13. לדברי מרכזת הוועדה הבקשה והמסמכים הנלווים לה נבדקים בשנית על ידה. כמו כן מסרה האחרונה לביקורת כי היא מעבירה כל בקשה לנציגת המינהל בוועדה לשם קבלת חוות דעת על זכאות המבקש לקבלת הנחת נזק.
- בהתייחסות מינהל שירותים חברתיים לממצאים מתאריך 11.8.2014 נמסר כי: **"עו"ס המחלקה לשירותי חברתיים, המטפלת במשפחה, אמורה לתת המלצתה לגבי הבקשה להנחת נזק. לאחר שהבקשה התקבלה אצל א. ה. ממרכז ועדת נזק, נעשה בירור למוח המחלקה באם המשפחה מוכרת."**
- במידה והמשפחה מוכרת ניתנת המלצת עו"ס המשפחה. במידה והמשפחה אינה מוכרת לא ניתנת המלצת עו"ס לוועדה, והועדה מחליטה במהלך הדיון על הבקשה לגבי העניין.
- א. ה., כעו"ס הוועדה ונציגת מנהל השירותים החברתיים, מביעה את דעתה במהלך הדיון: **"**
14. נציגת המינהל בוועדה מסרה לביקורת כי לאחר קבלת הבקשה לחוות דעת ממרכזת הוועדה מועברת הבקשה על ידה לעובדת הסוציאלית (עו"ס), המשויכת לאזור מגורי מבקש ההנחה שבודקת באם המבקש מוכר לה או מטופל על ידה. לאור הממצאים נכתבת חוות הדעת (מומלץ או לאו).
15. מנהלת יחידת ועדות וכינוס נכסים ומרכזת הוועדה מסרו לביקורת כי תהליך אישור הנחת נזק ממועד הגשת הבקשה ועד שליחת המכתב למבקש ההנחה, בדבר החלטת הוועדה בעניינו, אורך זמן רב וזאת בשל מסלול האישורים של הבקשות הכרוך בבדיקת המסמכים טרום התכנסות הוועדה הדורש לעיתים השלמת מסמכים.
16. טרום התכנסות הוועדה שמועדי ישיבותיה נקבעים ע"י מרכזת הוועדה מספר חודשים מראש מועבר לחברי הוועדה סדר יום הוועדה באמצעות קובץ הכולל, בין השאר, את פרטי המבקש המחזיק בנכס, כתובת הנכס, שטח הנכס, שיעור הנחה בדירת המגורים וסיבת ההנחה, פירוט המקרה ועוד.

17. חברי הוועדה מנהלים דיון לגבי כל בקשה המובאת בפניהם עד לשלב קבלת ההחלטה, שנרשמת בפרוטוקול הישיבה וכוללת, בין היתר את אישור ההנחה ושיעורה, דחייתה או העברתה לוועדה הבאה לאחר בחינה נוספת בהתאם להחלטה שהתקבלה.

הנחה בארנונה להורה לילד נכה

18. בסוף שנת 2010 תוקנה ע"י שר הפנים דאז תקנה 2(2) בתקנות ההנחות פסקה 11 (א) ו- (ב).

להלן התיקון:

"(א) במקום 'לפי תקנות הביטוח הלאומי (דמי מחיה, עזרה ללימודים וסידורים לילד נכה), התש"ם-1980 'יבוא' לפי תקנות הביטוח הלאומי (ילד נכה), התש"ע-2010 או שהוא מעל גיל 18 ומשתלמת בעדו ובשל נכותו גמלה על ידי המוסד לביטוח לאומי ובלבד שהשתלמה בעדו גמלת ילד נכה."

(ב) במקום '25% יבוא '33%'."

19. בתאריך 22.4.2013 שלחה מנהלת פרויקטים בכירה באגף לגביית ארנונה ומים מייל למנהלת מחלקת שירות לקוחות באגף לגביית ארנונה ומים שנושאו "תיקון לתקנות הסדרים הורה לילד נכה".

20. במייל זה ציינה מנהלת פרויקטים בכירה כי במועד כתיבת המייל התקיימה ישיבה עם סגנית גזבר העירייה וסגנית בכירה ליועץ המשפטי לעירייה ובה הוחלט כי כדי לקבל הנחה רטרואקטיבית עד לתאריך 31.12.10 בגין ילד נכה מעל גיל 18 (בתנאי שקיבל גמלה כילד נכה ללא קשר אם קיבל בעבר הנחה כהורה לילד נכה) ניתן להעביר בקשה לוועדת נזקק (הנחה בשיעור 25% עד 100 מ"ר משטח הדירה).

בהתייחסות השירות המשפטי לממצאים מתאריך 2.9.2014 נמסר כי: "עד לתיקון התקנות החליטה העירייה (לפני שנים ולא במייל כפי שנורשם) בעקבות תובענה ייצוגית שהוגשה לאפשר קבלת פניות של הורים לנכים בגירים המתגוררים עימם לוועדת נזקק מתוך הנחה שנגרמות להם הוצאות רפואיות בגין ילדם הנכה ולהמשיך ולהעניק לפחות את אותו שיעור ההנחה לה היה זכאי טרם הגעתו לגיל 18."

21. הביקורת מבהירה כי:

א. הנחה להורה לילד נכה וליילד נכה בגיר (מעל גיל 18) בשיעור 33% משנת 2011 ואילך ניתן לקבל ללא צורך באישור ועדת נזקק.

ב. הנחה בשיעור 25% עד 7 שנים רטרואקטיבית (עד לשנת 2010 כולל) לילד נכה בגיר (שהוכר בעבר כילד נכה) יש להגיש בקשה להנחת נזקק בצירוף אישורים המעידים על המשכיות ההכרה כנכה מביטוח לאומי.

ג. הנחה בשיעור של עד 70% יש לצרף את כל האישורים המעידים על המשכיות ההכרה כנכה מביטוח לאומי וכן את כל האישורים הנדרשים לקבלת הנחה לפי מבקש נזקק.

הרכב הוועדה

22. מועצת העיר תל אביב יפו בישיבתה מס' 2 מתאריך 7.1.09 מינתה כאמור את חברי ועדת הנחות בארנונה הבאים:
- חבר מועצה (יו"ר).
 - 2 חברי מועצה חברים ו-2 חברי מועצה ממלאי מקום.
 - גזבר העירייה.
 - מנהל מינהל שירותים חברתיים.
 - מנהל אגף הגביה.
 - היועץ המשפטי.
23. ועדת ההנחות היא במהותה ועדה סטטוטורית הפועלת על פי פקודת העיריות ותקנות ההנחות. הוועדה ממונה כאמור ע"י מועצת העירייה. בסעיף 149ד לפקודת העיריות צוין בין השאר כי:
- המועצה תבחר מבין חבריה ועדת הנחות שסמכויותיה יהיו לתת הנחה מסכום הארנונה הכללית המוטלת על הנכס באותה שנת כספים במקרים המפורטים בסעיף.
 - חברי הוועדה יהיו שלושה חברי מועצה, היועץ המשפטי לעירייה, הגזבר, מנהל מחלקת הרווחה, ומנהל מחלקת הגביה או מי שכל אחד מהם הסמיכו לעניין סעיף זה מבין עובדי העירייה.
 - המועצה תמנה מבין חבריה שמונו לוועדה את יו"ר הוועדה או ממלא מקומו.
 - מנין חוקי בישיבות הוועדה יהיה נוכחות יו"ר הוועדה או ממלא מקומו, היועץ המשפטי וגזבר.
 - החלטות הוועדה אינן טעונות אישור המועצה אך יונחו על שולחנה.
24. הביקורת בדקה את הפרוטוקולים של ועדת הנחות שבהן דנו גם בבקשות הנחת נזקק לשנים 2011, 2012 ו-2013.
25. מבדיקת הביקורת עולה כי בשנת 2011 התכנסה הוועדה 6 פעמים ובכולן קיימה דיון גם בבקשות נזקק. בשנת 2012 התקיימו 6 ישיבות של ועדת הנחות שבאחת מהן לא היו בקשות להנחת נזקק (ועדה 4/12). בשנת 2013 התקיימו 2 ישיבות של ועדת הנחות (שנת בחירות) שבהן דנו בבקשות נזקק (ועדה 1/2013 ו-3/2013).
26. עוזרת גזבר ומזכירת ועדת כספים מסרה לביקורת כי החלטות ועדת הנחות מגיעות לידיעת המועצה באמצעות פרוטוקול ועדת כספים, כמתחייב מפקודת העיריות.
27. בפרוטוקול ישיבת ועדת כספים מס' 3/14 (החלטה מס' 35) מתאריך 14.11.14 נכתב, בין השאר, כי כדיווה לחברי ועדת כספים מצורף ריכוז פרוטוקולים של ועדת הנחות לשנת 2013. יש לציין כי פרוטוקולים של ועדת כספים מאושרים ע"י המועצה.

נוכחות חברי הוועדה בישיבותיה

28. מניין חוקי בישיבות הוועדה (קוורום) מתקיים כאמור (ראה סעיף 23 ד) בנוכחות יו"ר הוועדה או מ"מ, יועץ משפטי וגזבר. הביקורת מצאה כי מועצת העיר בישיבתה מתאריך 7.1.09 לא מינתה מ"מ ליו"ר הוועדה.

29. הביקורת בדקה את נתוני הנוכחות של כל חברי הוועדה כפי שעולים מהפרוטוקולים של הישיבות החתומים ע"י יו"ר הוועדה שבהן דנו בבקשות להנחת נזקק לשנים 2011 - 2013 ולהלן הממצאים:

שנה	מס' ישיבות	יו"ר הוועדה	חבר ועדה (חבר מועצה)	חבר ועדה (חבר מועצה)	יועץ משפטי או נציגו	גזבר או נציגו	מנהלת מינהל שירותים חברתיים או נציגתה	מנהל אגף גבית ארנונה ומים או נציגו
2011	6	6	4	0	6	6	4	6
2012	5	5	1	0	5	5	3	5
2013	2	2	0	0	2	2	2	2
סה"כ	13	13	5	0	13	13	9	13
אחוזי נוכחות		100	38.46	0	100	100	69.23	100

מנתוני הטבלה עולה כי בכל ישיבות הוועדה שבהן הובאו בקשות להנחת נזקק, התקיים מניין חוקי (קוורום) של חבריה (יו"ר הוועדה, נציג גזבר העירייה, נציג היועץ המשפטי לעירייה). חברת מועצה החברה בוועדה (ר. ג. ו.) ושני ממלאי מקום של חברי מועצה (א. מ. ו- כ. ע.) לא נכחו באף אחת מ- 13 ישיבות הוועדה שנערכו במהלך השנים 2011 - 2013, חבר מועצה אחר החבר בוועדה (א. מ.) היה ב- 5 ישיבות מתוך 13 שבהן דנו בהנחת נזקק ונציגת המינהל בוועדה נכחה ב- 9 ישיבות מתוך 13 שהתקיימו.

בהתייחסות מינהל שירותים חברתיים מתאריך 11.8.2014 נמסר כי:

"היעדרויות של נציגת מנהל השירותים החברתיים בוועדת נזקק נעשו כאשר לא התאפשר לה להשתתף בוועדה בגלל התחייבויות אחרות וזאת תוך קבלת אישור מגב' עדנה סבן, סגנית גזבר העירייה."

בקשות להנחת נזקק שנדונו בישיבות הוועדה בשנים 2011 - 2013

30. להלן סיכום הבקשות להנחת נזקק שנדונו בישיבות הוועדה בשנים 2011 - 2013:
- א. (ועדה 1/11) - מתוך 11 בקשות לקבלת הנחה במגורים למחזיק שהוא נזקק בגין שנת כספים 2011 אושרו 9 מקרים. מתוך 3 בקשות לקבלת הנחה למחזיק שהוא נזקק שנים קודמות אושרו 2 מקרים. הביקורת מציינת כי כל הבקשות להנחת נזקק שהיו לתקופה שקדמה לשנת 2011 היו בגין ילד נכה בגיר ושיעור ההנחה שאושר לכולן היה 25%.
- ב. (ועדה 2/11) - מתוך 5 מקרים של הנחה במגורים למחזיק נזקק לשנים קודמות אושרו 2 מקרים שענו על הקריטריונים להנחת נזקק במקרה אחד אושרה הנחה בסך 40% ובמקרה השני 50%. כמו כן ניתנה הנחה אחת בשיעור 25% בגין הורה לילד נכה בגיר.
- ג. (ועדה 3/11) - 2 מקרים של הנחה במגורים למחזיק נזקק בגין ילד נכה בגיר לשנים קודמות בשיעור 25% אושרו ובקשה אחת נדחתה.
- ד. (ועדה 4/11) - מתוך 4 בקשות לקבלת הנחה למחזיק נזקק לשנים קודמות אושרו 3 בקשות בגין ילד נכה בגיר בשיעור הנחה של 25%.
- ה. (ועדה 5/11) - אושרו 3 מקרים של הנחה במגורים למחזיק נזקק בגין ילד נכה בגיר לשנים קודמות בשיעור הנחה של 25%.
- ו. (ועדה 6/11) - 4 מקרים מתוך 5 מקרים של הנחה במגורים למחזיק נזקק לשנה שוטפת אושרו וכן אושרו 3 מקרים של הנחה במגורים למחזיק נזקק לשנים קודמות. ההנחות שאושרו היו בשיעורים של 30%, 70% ו-20% בגין מצב כלכלי שהורע וכן הנחה בסך 25% בגין ילד נכה בגיר.
- ז. (ועדה 1/12) - אושרו 3 בקשות של מחזיק נזקק לשנים קודמות. אושרו הנחות בגין ילד נכה בגיר בשיעור 25%.
- ח. (ועדה 2/12) - 2 מקרים של הנחה למגורים למחזיק נזקק לשנים קודמות אושרו בגין ילד נכה בגיר בשיעור 25%.
- ט. (ועדה 3/12) - מתוך 2 מקרים של בקשה להנחה למחזיק נזקק אושרה בקשה אחת וניתנה הנחה בשיעור 70% בגין מצב כלכלי שהורע עקב מחלה. כמו כן אושר מקרה אחד של הנחה למחזיק נזקק לשנים קודמות בשיעור 25% בגין ילד נכה בגיר מתוך שתי בקשות שנדונו בוועדה.
- י. (ועדה 4/12) - בישיבת ועדה זו לא דנו בבקשות להנחות נזקק.
- יא. (ועדה 5/12) - מקרה אחד של הנחה למחזיק נזקק שנה שוטפת לא אושר ומקרה אחד של הנחה (25%) למחזיק נזקק שנים קודמות אושר בגין ילד נכה בגיר.
- יב. (ועדה 6/12) - אושר מקרה אחד של הנחה למחזיק נזקק לשנה שוטפת בסך 50% (20% נוספים בנוסף ל-30% הנחה של אזרח ותיק) וזאת בשל הוצאות הגדולות מההכנסה החודשית בעקבות מצב רפואי.

- יג. (ועדה 1/2013) - אושרה הנחה אחת בשיעור 70% למחזיק נזקק לשנה שוטפת העונה לקריטריונים של הנחת נזקק.
- יד. (ועדה 2/2013) - בישיבת ועדה זו לא דנו בבקשות להנחת נזקק.
- טו. (ועדה 3/2013) - אושרו 3 מקרים של הנחה למחזיק נזקק לשנה שוטפת ו-2 מקרים של הנחה למחזיק נזקק לשנים קודמות שיעור ההנחות נע בין 25% (ילד נכה בגיר) ו-30% - 70% בגין הוצאות גבוהות עקב מצב רפואי מתמשך.
31. מהחלטות הוועדה המצוינות בפרוטוקולים עולה כי לא נומקו שיעורי ההנחה השונים שניתנו בכל מקרה של בקשת נזקק.
32. הביקורת לא מצאה קריטריונים כתובים מעבר לכתוב בתקנות ההנחות ופקודת העיריות המגדירים את אחוזי ההנחה שניתן לאשר בבקשות נזקק השונות המוגשות לוועדה (ניתן לאשר עד 70% הנחה).
33. סגן בכיר ליועמ"ש העירייה (חברת הוועדה) מסרה לביקורת כי: "בקשות להנחת נזקק מתקבלות במקרים המצוינים בחוק: מי שנגרמו לו הוצאות חד פעמיות או מתמשכות בגין טיפול רפואי שלו או של בן משפחתו ומי שארע לו אירוע שהביא להרעה בלתי צפויה במצבו החומרי. ועדת ההנחות מוסמכת להעניק הנחה עד 70% כאשר כל מקרה נבחן לפי נסיבותיו. אין קריטריונים (ולדעתי אף לא ניתן לקבוע כאלה) וכל מקרה נבחן כאמור לגופו".

יישום החלטות הוועדה בנושא בקשות נזקק

34. מבדיקת קובץ שהופק ממערכת מחו"ג באשר להנחות נזקק שניתנו במהלך השנים 2011 - 2013 במסגרת ועדת הנחות (להלן- הקובץ) עולה כי לכל הנחה שניתנה בפועל קיימות כל האסמכתאות הנדרשות לביסוס נתינתה (האסמכתאות צורפו לטופס הבקשה) וכן פרוטוקול הוועדה הכולל את החלטת הוועדה בנוגע לבקשה.
35. הביקורת מצאה כי הקובץ אינו כולל את ההנחות שניתנו במסגרת ועדת הנחות 2/12 ו- 3/12 למרות שהנחות אלו היו אמורות להיכלל ברשומות הקובץ בעקבות ההחלטות שהתקבלו בישיבות ועדה אלו.
36. סגנית מנהל אגף גביית ארנונה ומים מסרה לביקורת לגבי העדר הנחות נזקק שאושרו בוועדות 2/12 ו- 3/12 כי במקרים שאושרו בוועדות אלו ניתן, עקב טעות סופר, קוד אחר (הנחה עפ"י ועדה) המיועד להנחות אחרות שאושרו בוועדה אך עם אותם אחוזי הנחה, כך שבפועל ניתנה ההנחה בהתאם לאישור הוועדה. לאור הערת הביקורת תוקן קוד ההנחה למקרים אלו לקוד הנחת נזקק (קוד 83).
37. במסגרת חוזר המנהל הכללי 5/2012 הופץ נוהל "מחיקת חובות לרשות המקומית" שנועד להסדיר הליכי מחיקת חובות, הנעשים בין השאר, עפ"י סעיף 339 לפקודת העיריות למי שהיה זכאי להנחה ולא מימש אותה. על כן, בנסיבות אלה נמחקים חובות אלה בגובה ההנחה לה היה זכאי. יישום אישור הוועדה למחיקת חוב זה מצריך אישורו של משרד הפנים.

בהתייחסות השירות המשפטי לממצאים מתאריך 2.9.2014 נמסר כי: "מאז הכרזתה של העיר תל אביב יפו כעירייה איתנה (16.3.14) מחיקת החובות מצריכה אישור מועצת העירייה ולא אישור משרד הפנים. במועד עריכת הדו"ח אכן מחיקת הסכומים הייתה מועברת למשרד הפנים לאישורו ורק לאחר מכן ניתן היה למחוק מרישומי העירייה."

38. בוועדה 5/12 מתאריך 18.10.12 אושרה מחיקת חוב ע"ס 1698 ₪ ל.ד. א. (ש.ע. 10333949) אך נכון למועד עריכת הביקורת (יוני 2014) לא מצאה הביקורת כי הדבר בוצע. סגן מנהל האגף לגביית ארנונה ומים מסרה לביקורת כי קיים פיגור בהקלדת הנתונים במערכת מחו"ג לאחר קבלת האישור למחיקת החוב ממשרד הפנים, הליך שהינו ממושך וגורם אף הוא לעיכובים. בהתייחסות מינהל הכספים לממצאים מתאריך 26.8.2014 נמסר כי:

א. "נכון למועד מכתבנו זה ההנחה לפיה אושרה מחיקת החוב יושמה במערכת העירונית.

ב. יח' ועדות כינוס נכסים והוצל"פ עוסקת במגוון רחב של פעילויות. במסגרת זו ובהתחשב במגבלות כוח-אדם ביחידה, קיים פער בלוחות הזמנים בין מועד אישור המחיקה לביצוע העדכון בפועל."

לתשומת לב:

התייחסויות המבוקרים ואחרים לטיטוט ממצאי הביקורת בשלב אימות הממצאים, מצורפות לדוח בפרק הנספחים, ומהוות חלק בלתי נפרד מדוח הביקורת. הנספחים להתייחסויות (אם צורפו) שמורים במשרד מבקר העירייה.

נספח א - התייחסות גזבר העירייה ומנהל האגף לגביית ארנונה ואגרת מים מתאריך 26.8.2014.

נספח ב – התייחסות השירות המשפטי מתאריך 2.9.2014.

מסקנות

39. ממצאי הביקורת עולה כי כל הנחות נזקק שניתנו בפועל במהלך השנים 2011-2013 נדונו ואושרו בוועדת הנחות ולגבי כל מקרה קיימים המסמכים הרלוונטיים הנדרשים לקבלת ההנחה.
40. בכל ישיבות הוועדה שהתקיימו במהלך השנים 2011-2013 היה מניין חוקי (קוורום) לצורך קיום הדיון (יו"ר הוועדה ונציגי: גזבר העירייה ויועמ"ש העירייה). יחד עם זאת, לא כל חברי הוועדה טרחו להשתתף במרבית ישיבותיה והיו אף שלא נכחו כלל בישיבות במהלך התקופה הנ"ל.
41. לדעת הביקורת, על חברי הוועדה מוטלת החובה להקפיד על נוכחותם בישיבות הוועדה, וזאת בשל אחריותם למילוי התפקיד שהוטל עליהם על ידי מועצת העיר לפעילות הוועדה והחלטותיה.
42. העדר נימוקים, הנובעים מהעדר קריטריונים כתובים (מעבר לכתוב בתקנות ההנחות ובפקודת העיריות) ואשר מתייחסים לשיעור ההנחה בחלק מהבקשות להנחות נזקק, כפי שעולה מהממצאים, עלול ליצור שונות באחוזי ההנחה הניתנים במקרים שהינם דומים.
43. בהתייחסותה לנושא זה, לבקשת הביקורת, מסרה סגן בכיר ליועמ"ש בתאריך 8.7.2014, בין השאר, כי כל מקרה נבחן לפי נסיבותיו. לדבריה אין קריטריונים ולא ניתן לקבוע כאלו.

44. הקלדת קוד הנחה במערכת מחו"ג השונה מהקוד הניתן להנחת נזקק (קוד 83) גרמה לקבלת נתונים שגויים לגבי מספר הנחות נזקק שניתנו בוועדה במהלך תקופה נתונה.
45. הליך מחיקת חוב לאחר קבלת האישורים הנדרשים מהגורמים המוסמכים הינו ארוך ונובע, עפ"י התייחסות מינהל הכספים לממצאים, בשל העדר כח אדם ומגוון הפעילויות ביחידה, כתוצאה מכך הרישומים במערכות העירייה בנוגע למחיקת חובות התושבים מתעדכנים באיחור.

המלצות

46. באחריות יו"ר הוועדה או ממלא מקומו לדווח ליו"ר המועצה על היעדרות ניכרת של מי מחברי הוועדה על מנת שימונה לו מחליף.
47. על מנת למנוע מקרים של איפה ואיפה בקביעת שיעור ההנחה בבקשות עם נתונים דומים מומלץ כי היועמ"ש לעירייה יבחן אפשרות לקביעת קריטריונים שיכללו, בין היתר, את גובה ההכנסה החודשית של המבקש, מספר הנפשות, גודל הנכס, סכום החיוב השנתי, שיעורי ההנחה בשנה קודמת (אם היו), האירוע שגרם לבקשת ההנחה וסוג הנכות באם קיים.
48. בעקבות הערת הביקורת תוקנו הרישומים במערכת עפ"י הקוד המתאים. יחד עם זאת מומלץ להבא לשים דגש על הקלדה נכונה במערכת מחו"ג של קוד הנחת נזקק (קוד 83) על מנת לקבל נתונים מהימנים על מספר ההנחות לפי סוג שניתנו למבקשים אותן במהלך תקופה.
49. באחריות מנהל האגף לגביית ארנונה ומים לדאוג לכך שהליך מחיקת חובות, לרבות העדכונים במערכת הגבייה, יתבצע בפרקי זמן קצרים יותר.

לתשומת לב:

התייחסויות המבוקרים ואחרים למסקנות והמלצות הביקורת, מצורפות לדוח בפרק הנספחים ומהוות חלק בלתי נפרד מדוח הביקורת. הנספחים להתייחסויות (אם צורפו) שמורים במשרד מבקר העירייה.

נספח ג - התייחסות גזבר העירייה ומנהל האגף לגביית ארנונה ואגרת מים מתאריך 14.9.2014.